

Beste Scherpenzellers,

Wat speelt er veel. De Coronacrisis vraagt veel van ons allemaal en dan ook nog alle aandacht voor ons dorp en onze toekomst. Fijn dat u de tijd wil nemen deze brief te lezen. We krijgen heel veel vragen over waarom we niet meedoen aan het overleg met de provincie. Dat willen we in deze brief graag aan u uitleggen.

Waarover gaat het gesprek met de provincie?

Onze gemeenteraad koos (in meerderheid) in december 2019 voor een zelfstandige toekomst voor Scherpenzeel. Daarvoor hebben we dit voorjaar plannen uitgewerkt. We hebben aangetoond dat onze plannen haalbaar zijn en beter zijn voor Scherpenzeel dan een herindeling. En in de peiling van afgelopen juni/juli gaf bijna 87% van de inwoners aan achter die plannen voor zelfstandigheid te staan.

De provincie heeft afgelopen juli echter besloten dat ze geen vertrouwen heeft in de aanpak van Scherpenzeel. De provincie nam de regie over hoe de toekomst van de gemeente er uit gaat zien. Dat betekent dat de provincie de knopen doorhakt, als gemeente mogen we alleen meepraten. Wij zijn het niet eens met die beslissing (zie bijlage). Volgens ons heeft Scherpenzeel geen probleem dat we niet zelf kunnen oplossen. Daarom hebben we ook bezwaar gemaakt tegen dit besluit.

De provincie ging vervolgens wel gewoon verder met het maken van een plan voor het Open Overleg. Dat vonden we best moeilijk, omdat wij nog verschil van mening hadden over het besluit van de provincie om het Open Overleg te voeren. Toch start de komende twee maanden het 'Open Overleg', een formele procedure, waarin ook een herindelingsplan wordt uitgewerkt. In theorie kan dat nog alle kanten uit, en is ook zelfstandigheid nog een optie. Maar de provincie heeft al wel aangegeven dat zij een voorkeur hebben voor herindeling met Barneveld. Daarom zit ook Barneveld aan tafel.

Aan tafel! Of niet?

Veel mensen zeggen: je kunt toch beter aan tafel zitten, als er over je wordt gepraat? En in principe is dat ook zo. Daarom zijn we in eerste instantie toch het gesprek aangegaan met de provincie, ondanks onze grote moeite met de aard van het gesprek, gericht op een herindelingsplan. Scherpenzeel koos niet voor niets bewust voor zelfstandigheid. Daarom hadden we ook bezwaar gemaakt tegen het starten van een Open Overleg. Desondanks was onze intentie om wel mee te doen. We hadden goede hoop dat we, als we onze frustratie over het besluit van de provincie zouden parkeren, in het Open Overleg wel een goed gesprek zouden kunnen voeren.

We hoopten, door aan tafel te zitten, in ieder geval het beeld van de provincie over onze plannen voor zelfstandigheid te kunnen bijstellen. En dan samen met

de provincie, en met buurgemeenten als Barneveld, Ede of Veenendaal, vanuit onze eigen kracht samen te kunnen werken voor Scherpenzeel, en voor de regio.

Onze ervaringen

We hebben, sinds december 2019 nu negen maanden intensief overlegd met de provincie. We constateerden dat er in die negen maanden nauwelijks iets met onze inbreng is gedaan. De provincie wilde niet met een frisse blik kijken naar Scherpenzeel en naar de veranderingen die door ons in gang zijn gezet.

De laatste maand ging het vooral over hoe het Open Overleg zou worden gevoerd. Omdat dat een wettelijke procedure is komt alles heel precies. Maar ook in het Plan van Aanpak voor het Open Overleg heeft de provincie bijna niets gedaan met wat wij hebben gezegd of gevraagd.

Op basis van onze ervaringen tot nu toe zou het naïef zijn om te denken dat we de komende twee maanden wel wat kunnen bereiken. En bovendien: de provincie heeft een eigen verantwoordelijkheid om met een goed herindelingsontwerp te komen.

Weinig te winnen, veel te verliezen

We kregen niet goed onderbouwd wat de voordelen zijn van meepraten, terwijl we wel grote bezwaren hadden bij hoe het Open Overleg zou worden gevoerd. Hieronder leggen we onze belangrijkste bezwaren aan u uit.

De mening van de Scherpenzeelers moet eerlijk worden gemeten

De provincie negeert de peiling die we hebben gehouden afgelopen zomer, waaruit bleek dat bijna 87% van de Scherpenzeelers zelfstandig wil blijven. In plaats daarvan wordt een 'kwalitatief participatietraject' opgezet de komende twee maanden. Individuele inwoners en verenigingen worden bevraagd, maar er wordt niet gekeken welke mening er onder de meerderheid leeft. Dat vinden wij te subjectief en te vrijblijvend. De mening van **alle** Scherpenzeelers moet er toe doen. Wij willen voorkomen dat een paar meningen zomaar worden aangevoerd als draagvlak voor een fusie of voor zelfstandigheid.

Liever zorgvuldig dan snel

Een ander belangrijk punt is dat de provincie maar twee maanden de tijd neemt voor het 'Open Overleg', terwijl de wet een half jaar de tijd geeft. Waarom moet het zo snel? Zeker in de situatie van Scherpenzeel waar inwoners en de (meerderheid van de) gemeenteraad niet overtuigd zijn van een herindeling, begrijpen we dat niet. Wij vinden zorgvuldigheid boven snelheid gaan. Haastige spoed is zelden goed...

Het Open Overleg is niet open

Er was ons toegezegd dat alle varianten aan bod zouden komen. Maar dat blijkt niet het geval, er wordt naar drie opties gekeken. Dat blijken er eigenlijk zelfs maar twee. De tussenvariant 'duurzame samenwerking' is feitelijk nog steeds een soort herindeling, maar die volgt dan na een periode van intensieve samenwerking. Wij vinden het belangrijk dat daar openheid over is. De

onduidelijkheid hierover geeft voorafgaand aan het overleg al geen echte openheid. De provincie wil praten over zelfstandigheid en een snelle of latere herindeling.

Geen frisse blik

Ons laatste bezwaar is, zoals eerder al even aan bod kwam, dat de provincie niet bereid is met een frisse blik te kijken naar wat er nu echt nodig is in Scherpenzeel. Wij krijgen ook op geen enkele manier de ruimte om vanuit onze eigen kracht, in goed gesprek met de provincie en buurgemeenten, onze eigen oplossingen te zoeken.

Een oplossing, overigens, waar volgens ons Barneveld prima een rol in kan spelen. Of Ede, of Veenendaal. Want het gaat ons niet om Barneveld! Wij willen graag samenwerken met anderen. Als goede burens. Als kleine gemeente hebben we onze partners nodig. Maar dan wel op basis van onze eigen kracht, en op de juiste gronden. Al deze bezwaren samen maken dat we geen 'ja' konden zeggen deelname aan het Open Overleg.

Houdt het dan nooit op?

We snappen dat veel van u dit 'geruzie' beu zijn. Wij willen ook niets liever dan verder met die dingen waar Scherpenzeel echt beter van wordt. Met de Breehoek, met de Omgevingsvisie en met onze sociale teams. Met de samenwerking met onze buurgemeenten, op het gebied van bijvoorbeeld belastingen. Samen met de gemeenteraad aan de slag om te werken aan onze toekomst.

Maar het 'gedoe' houdt pas op als de provincie wil luisteren naar onze feiten, onze argumenten en onze echte opgaven. Daarvoor moet de verstikkende sfeer verdwijnen. Dat gebeurt als de provincie het Arhi proces stopt. Dan ontstaat er openheid om zorgvuldig een gesprek te voeren.

Daarom was wethouder Izaäk van Ekeren vandaag, namens ons college, in het provinciehuis in Arnhem. Daar hebben we vanmiddag een hoorzitting gehad van de Commissie voor de Rechtsbescherming, een soort provinciale bezwaarcommissie. Het is namelijk nog maar de vraag of de provincie wel de regie mag nemen over de toekomst van Scherpenzeel. Er zijn namelijk wettelijke criteria, waaraan volgens ons niet is voldaan. Hopelijk volgt de uitslag snel, zodat er meer duidelijkheid komt.

We hopen dat we met deze brief aan u als inwoner(s) kunnen laten zien wat onze afwegingen zijn en waarom we doen wat we doen. Het is niet eenvoudig uit te leggen in een korte quote of persverklaring. Daarom deze (lange) brief. Schroom niet om ons vragen te stellen en om verantwoording te vragen. Wij gaan zeer graag met u in gesprek.

Het college van Scherpenzeel

Bijlage

Is de Arhi-procedure rechtmatig?

In het Beleidskader Algemene Regels Herindeling uit 2019 heeft het Rijk bepaald, onder welke voorwaarden een provincie de regie mag nemen over de bestuurlijke toekomst van een gemeente. Een herindeling is immers niet de enige manier om gemeenten krachtiger te maken, dat kan bijvoorbeeld ook door samenwerking. Een procedure op weg naar gedwongen herindeling is enkel nog toegestaan als er sprake is van zogenaamde 'Evidente Bestuurskrachtproblemen' waarvoor de gemeente zelf geen oplossing weet te vinden. Als bijvoorbeeld de dienstverlening naar de inwoners in gevaar komt. Of als we onze maatschappelijke problemen niet meer aankunnen. En daarvan is bij ons simpelweg geen sprake.

De verbeterslag, die we volgens SeinstravandeLaar (een bestuurskrachtonderzoek uit voorjaar 2019) moesten maken, is inmiddels in gang gezet. We kunnen onze dienstverlening naar u als inwoners gewoon garanderen. En de maatschappelijke opgaven, die kunnen we aan. Kijk maar naar het sociaal domein, en naar onze oplossing voor bijvoorbeeld De Breehoek.

Er is met andere woorden geen 'evident bestuurskrachtprobleem'. Dat blijkt ook uit recent onderzoek van BMC. Maar dat weigert de provincie in te zien. Ondanks de oproep van de minister om eerst nog eens goed te kijken naar de opgaven, in plaats van te focussen op oplossingen.